

▶ Etelä-Savo
1/2006

 Etelä-Savon Yrittäjät

 FINNVERA

PK-YRITYYSBAROMETRI

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja tämän kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raportteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Kevään 2006 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3400 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut hyvä.

Tässä kevään 2006 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitusta, kasvuhakuisuutta sekä yritysten kehittämistarpeita ja -esteitä. Erityiskysymyksiä ovat ulkomaisen työvoiman ja vuokratyövoiman käyttö sekä rekrytointiongelmat.

Helsingissä 19.4.2006

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	3
JOHDANTO.....	4
AINEISTO.....	5
1 Etelä-Savon ja koko maan yritykset	7
2 Yritykset ja työllisyys.....	8
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	9
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	9
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	10
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	11
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	12
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	14
7 Elinkeinoilmasto	15
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	17
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	18
10 Yrittäjyysilmapiiri.....	19
11 Pk-yritysten rahoitus.....	20
12 Pk-yritysten laajentuminen	22
13 Rekrytointi pk-yrityksissä	23

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat edelleen suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Etelä-Savossa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Etelä-Savossa toimivista pk-yrityksistä lähes neljä kymmenestä (41 %) ennakoii suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja seitsemän prosenttia yrityksistä ennakoii suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samalla tasolla kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Syksyn tilanteeseen verrattuna ovat Etelä-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana paremmat. Myös koko maassa ovat pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana paremmat kuin edellisen kyselyn aikaan.

Koko maan ja Etelä-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Suhdannenäkymät ovat alueen yritysten keskuudessa koko maata paremmat erityisesti investointien ja viennin arvon osalta. Liikevaihdon kasvua ennakoii saldoluvin mukaan yhtä suuri osuus Etelä-Savon kuin koko maan pk-yrityksistä. Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella kuitenkin alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Näkymät henkilökunnan määrän osalta ovat kaiken kaikkiaan paremmat kuin syksyllä 2005.

Alueen pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kilpailutilanteeseen ja resurssitekijöihin liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuus ja kilpailutekijöistä kilpailun kireys koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteiksi. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 7 prosentilla Etelä-Savon pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä vakuuksien puute on pahimpana esteenä kahdella kolmesta, rahoituksen hinta viidenneksellä ja rahoituksen saatavuus joka kuudennella alueen pk-yrityksistä.

Etelä-Savon pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus, työn sivukulut ja työvoiman saatavuus. Alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää noin joka neljäs pitää kysynnän riittämättömyyttä tai epävakaisuutta työllistämisen esteenä, samoin noin joka neljäs työn sivukuluja ja työvoiman saatavuutta. Yhdellä neljästä Etelä-Savon ja koko maan pk-yrityksestä ei ole tarvetta työllistää.

Etelä-Savossa toimivista pk-yrityksistä 37 prosenttia aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta aikoo hankkia 26 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset aikovat hankkia rahoitusta kone- ja laite- ja rakennusinvestointeihin ja käyttöpääomaksi. Etelä-Savon pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (96 %) tai Finnverasta (31 %).

Alueella toimivista yrityksistä yksi kymmenestä aikoo käynnistää tuotantoa tai laajentaa toimintaansa ulkomaille. Merkittävimmät kohteet ovat EU – maat, Venäjä ja Baltia. Joka toinen ulkomaille aikovista ilmoittaa tarvitsemansa ulkopuolista rahoitusta.

Etelä-Savon alueen yrityksistä kuudella kymmenestä on ollut avoimia työpaikkoja viimeisen vuoden aikana. 34 prosenttia niistä alueen yrityksistä, joissa on ollut avoimia työpaikkoja, on saanut rekrytoitua osaavan ammattilaisen. Koko maan kohdalla 31 % on välttynyt ongelmilta. Etelä-Savossa 9 prosenttia ja koko maassa 17 prosenttia ei ole onnistunut täyttämään yhtään avointa paikkaa. Niin koko maan kuin Etelä-Savonkin alueella useimmin rekrytointiongelmiin syyksi nimetään puutteellinen työkokemus ja koulutus.

Koko maan osalta 17 prosenttia pk-yrityksistä ilmoittaa käyttäneensä vuokratyövoimaa viimeksi kuluneen vuoden aikana. Etelä-Savon alueella vastaava luku on 9 prosenttia.

Etelä-Savon alueella vuokratyövoimaa käyttäneistä yrityksistä 37 prosenttia nimeää käytön syyksi kysynnän epävarmuuden ja/tai kausivaihtelut ja 36 prosenttia työvoiman heikon saatavuuden.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta maaliskuussa 2006.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2002 sekä TDC Hakemistot Oy:n ylläpitämää Blue Book yritysrekisteriä, josta otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, kokoluokka ja sijainti. Otokskoko on 3444 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty internetkyselyinä 30.1.–3.3.2006. Valtaosa vastaajista värvättiin osallistumaan kyselyyn puhelimitse. Tiedonkeruu on toteutettu Taloustutkimus Oy:n CAWI-ohjelmalla (Computer Aided Web Interview). Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Etelä-Savon osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimuksessa tutkimusjohtaja Ville Haikola ja yhteyspäällikkö Jyrki Kärpänoja, Suomen Yrittäjissä ekonomisti Harri Hietala ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).

2) Aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Uusimaa).

3) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.

Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana

paranee 39 %, huononee 9 % ⇒ saldoluku = + 30 %

AINEISTO

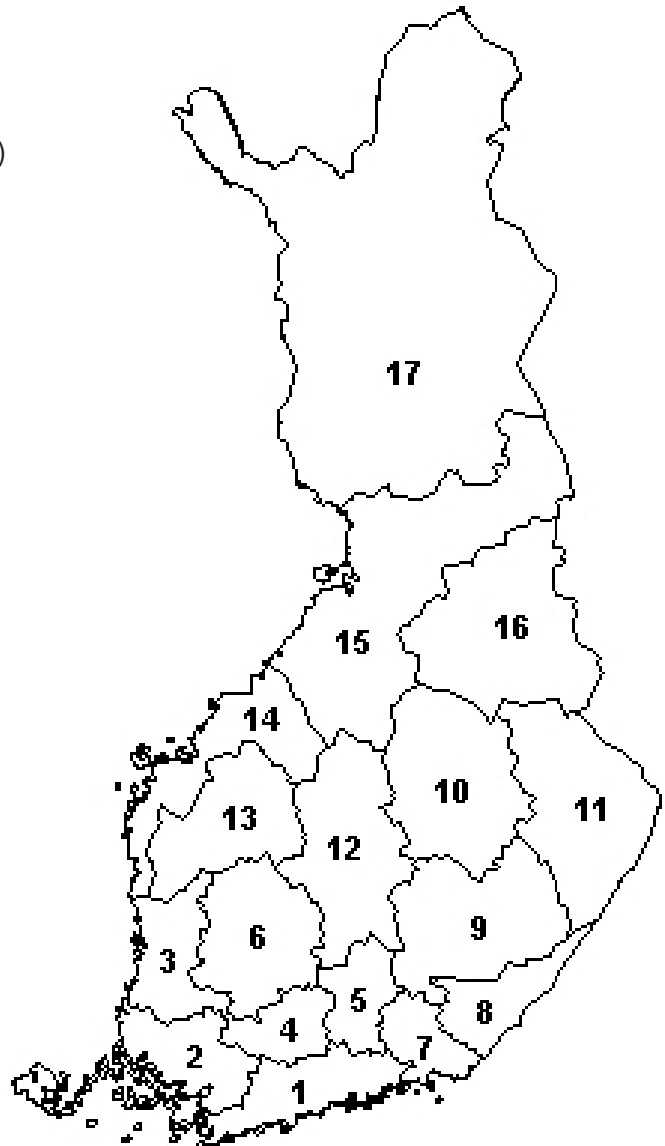
Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:**PK-YRITYKSBAROMETRI 1/2006**
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	ETELÄ-SAVO	77	2 %
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: D)	9	12 %
	Rakentaminen (TOL: F)	1	1 %
	Kauppa (TOL: G)	30	39 %
	Palvelut (TOL:H, I, K, O)	37	48 %
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	40	52 %
	5 - 9 henkilöä	20	26 %
	10 - 19 henkilöä	10	13 %
	20 - 49 henkilöä	5	6 %
	50+ henkilöä	2	3 %
LIIKEVAIHTO VUONNA 2006	Alle 0,20 milj. euroa	25	32 %
	0,20 - 0,49 milj. euroa	16	21 %
	0,50 - 1,49 milj. euroa	14	18 %
	1,50+ milj. euroa	22	29 %
	Ei vastausta	0	0 %
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	6	8 %
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	32	42 %
	Pyrkii säilyttämään asemansa	30	39 %
	Ei kasvutavoitetta	8	10 %
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1 %
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	65	85 %
	Kyllä	12	15 %
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	45	58 %
	1996 - 2000	13	17 %
	2001 - 2006	19	25 %
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	60	78 %
	Palkattu toimitusjohtaja	14	18 %
	Muut	3	4 %

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. Uusimaa, erilliset raportit:
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. Varsinais-Suomi
3. Satakunta
4. Kanta-Häme
5. Päijät-Häme
6. Pirkanmaa
7. Kymenlaakso
8. Etelä-Karjala
9. Etelä-Savo
10. Pohjois-Savo
11. Pohjois-Karjala
12. Keski-Suomi
13. Etelä-Pohjanmaa
14. Pohjanmaa
15. Pohjois-Pohjanmaa
16. Kainuu
17. Lappi

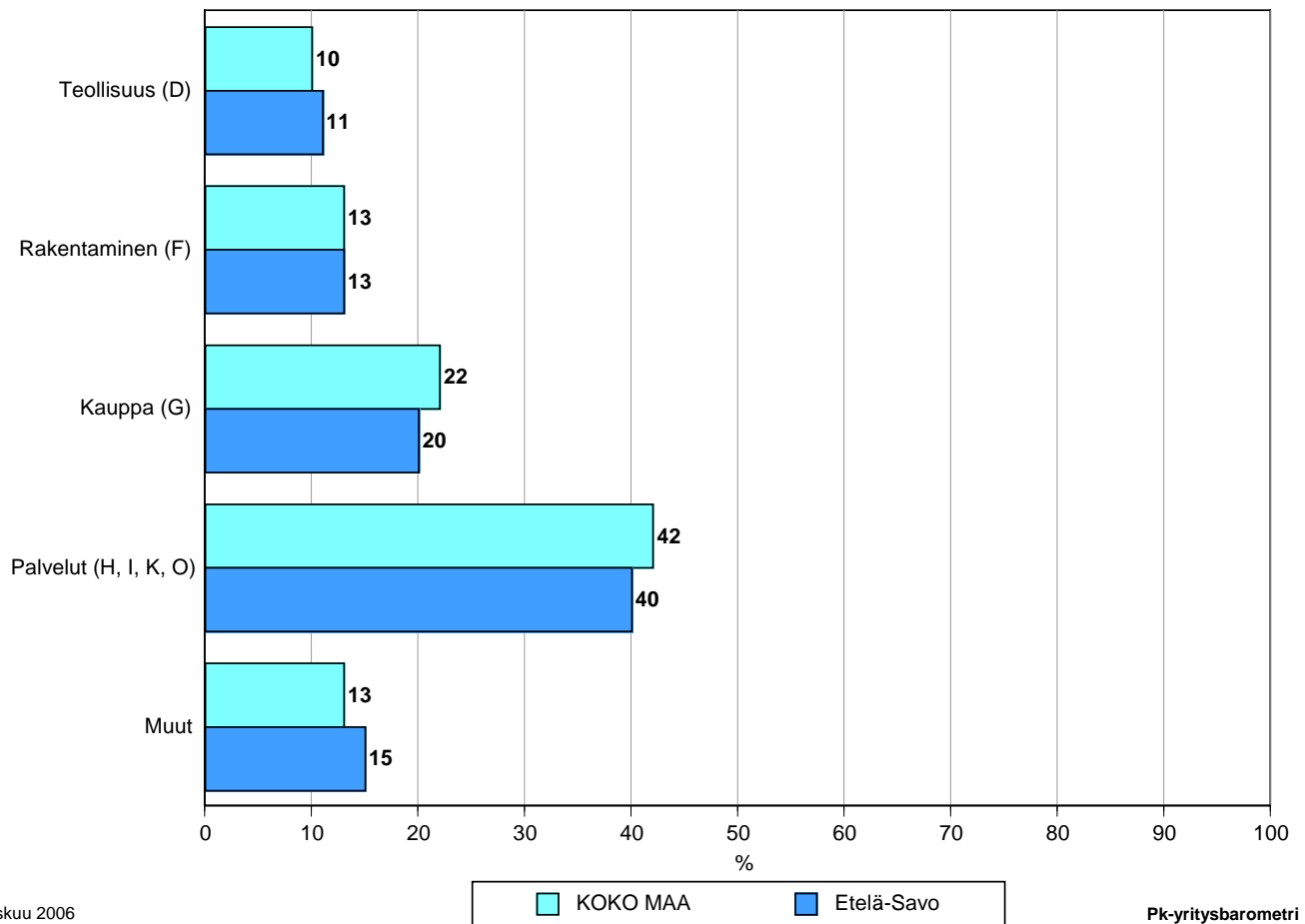
Pohjanmaan alueraportissa ovat mukana Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ja Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät. Lisäksi Keski-Pohjanmaan alueelle on oma raporttinsa.

Tutkimustulokset

1 Etelä-Savon ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2004 232 305 yritystä.¹ Näistä yrityksistä noin 6900 toimi Etelä-Savossa. Etelä-Savossa on tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivia ja palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Rakennusala ja teollisuudessa toimivien yritysten suhteellinen osuus on Etelä-Savossa lähellä koko maan suhteellista osuutta.²

1. YRITYSTEN OSUDET ERI TOIMIALOILLA

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialanumero.

¹ Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri.

² Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

Etelä-Savossa toimivissa yksityisen sektorin yrityksissä ja yhteisöissä työskenteli vuonna 2003 noin 29000 työntekijää³. Työttömyysaste oli vuonna 2005 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun mukaan koko maassa 8,4 % ja Etelä-Savossa 10,1 %.

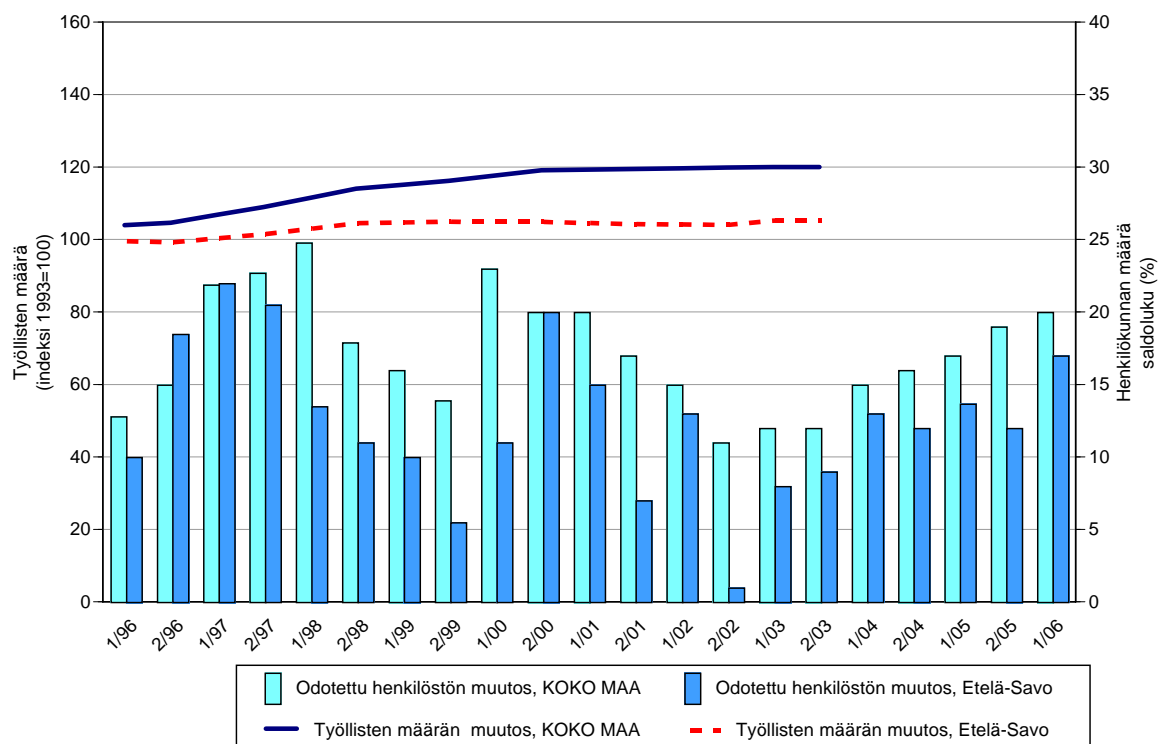
Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	25	70	5	20
Etelä-Savo	21	75	4	17

Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella kuitenkin hieman alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Savossa nyt paremmat kuin syksyllä 2005. Koko maassa ovat henkilökunnan määrän suhdannenäkymät myös hieman paremmat kuin edellisessä kyselyssä, sillä syksyllä 2005 henkilökunnan määrän saldoluku oli +19 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Etelä-Savon työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana⁴. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2003.

2. HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄN MUUTOSODOTUKSET SEURAAVAN VUODEN AIKANA SEKÄ TYÖLLISTEN MÄÄRÄN TILASTOITU MUUTOS

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/js

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

⁴ Lähde: Tilastokeskus Työssäkäyntitilasto.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

3.1 Yleiset suhdannenäkymät

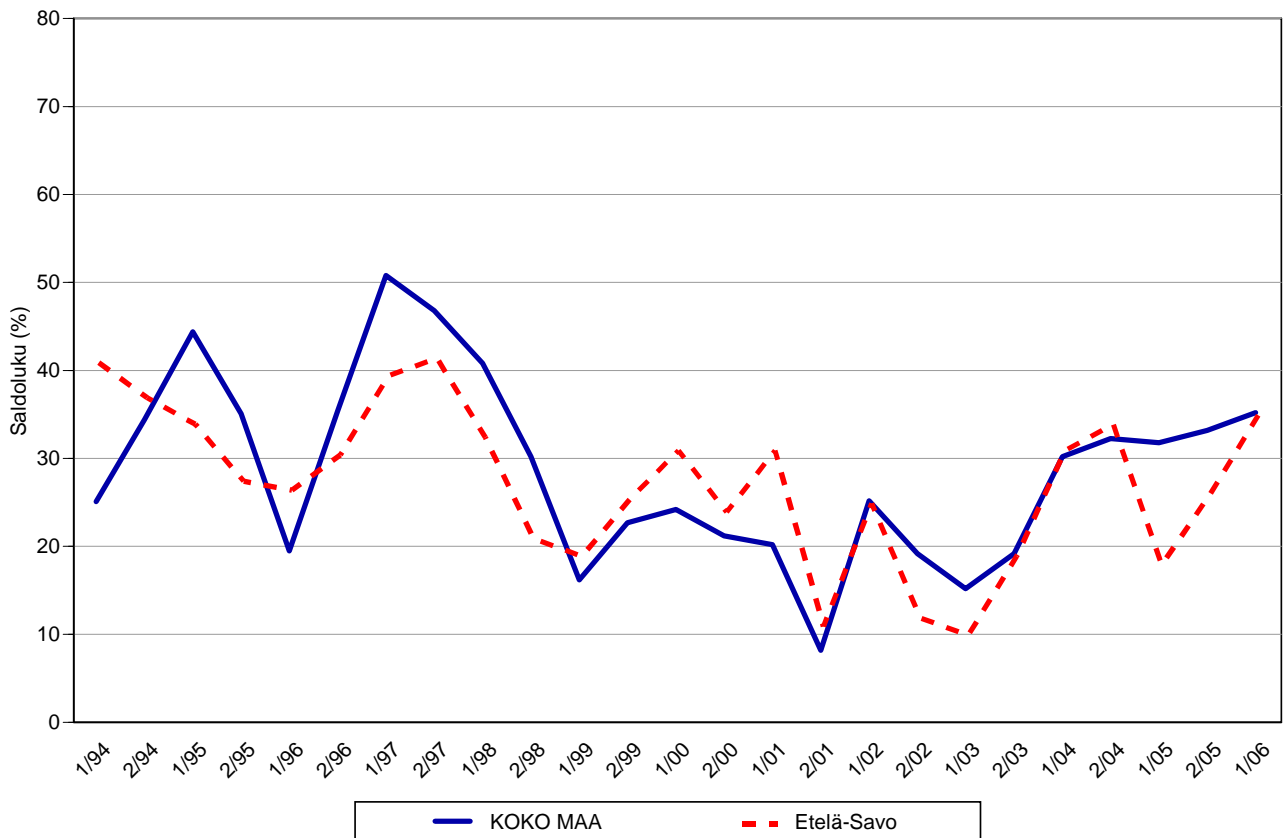
Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	43	49	8	35
Etelä-Savo	41	52	7	35

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Etelä-Savossa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Etelä-Savossa toimivista pk-yrityksistä kaksi viidestä ennakoivat suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja seitsemän prosenttia yrityksistä ennakoivat suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samalla tasolla kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Syksyn 2005 tilanteeseen verrattuna ovat Etelä-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana paremmat. Koko maan osalta näkymät ovat myös nousussa.

3.1 YLEISET SUHDANNENÄKYMÄT LÄHIMMÄN VUODEN AIKANA

3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

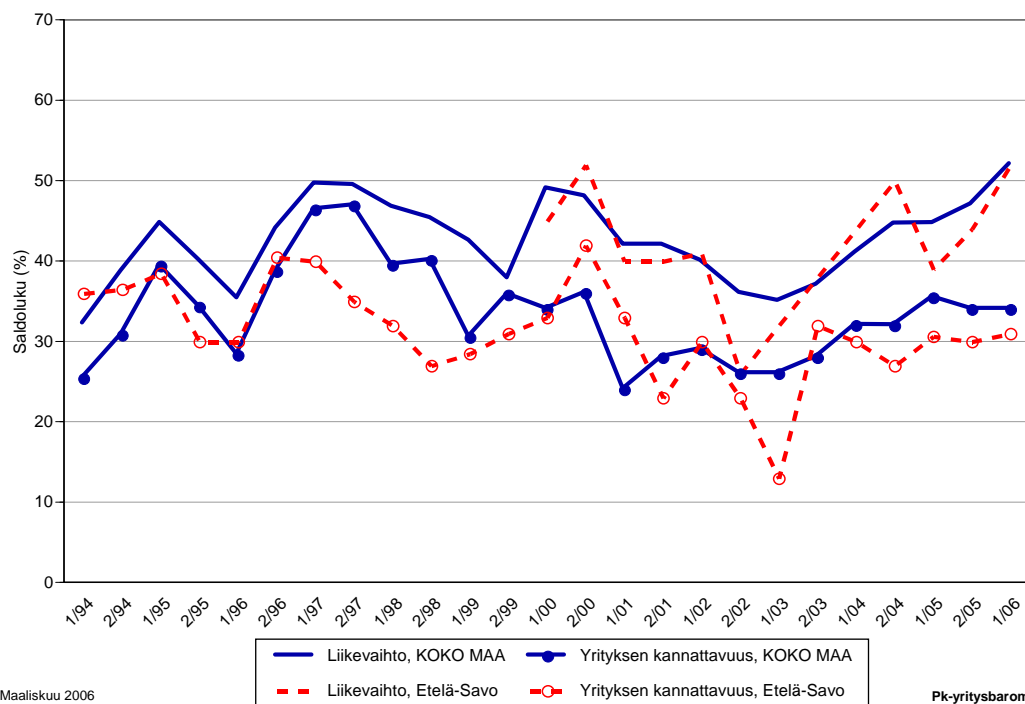
Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA							
Suurempi	60	24	42	54	36	46	45
Yhtä suuri	32	59	52	40	53	42	49
Pienempi	8	17	6	6	10	12	7
Saldoluku (%)	52	6	36	48	26	34	38
Etelä-Savo							
Suurempi	59	22	53	26	36	42	41
Yhtä suuri	34	66	47	74	56	46	51
Pienempi	7	12	0	0	7	12	8
Saldoluku (%)	52	10	53	26	29	31	33

Koko maan ja Etelä-Savon pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen edelleen positiivisia. Suhdannenäkymät ovat alueen yritysten keskuudessa koko maata paremmat investointien ja viennin arvonn kasvun osalta. Tuonnin arvonn kasvua ennakoitiin saldoluvun mukaan selvästi pienempi osuus Etelä-Savon kuin koko maan pk-yrityksistä. Liikevaihdon kasvua ennakoitiin yhtä suuri osuus alueen ja koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁵ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Etelä-Savossa paremmat kuin syksyllä 2005. Yrityksen kannattavuuden osalta ovat Etelä-Savossa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät samalla tasolla kuin syksyllä 2005.

3.2 SUHDANNENÄKYMÄT SEURAAVAN VUODEN KULUTTUA

⁵ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

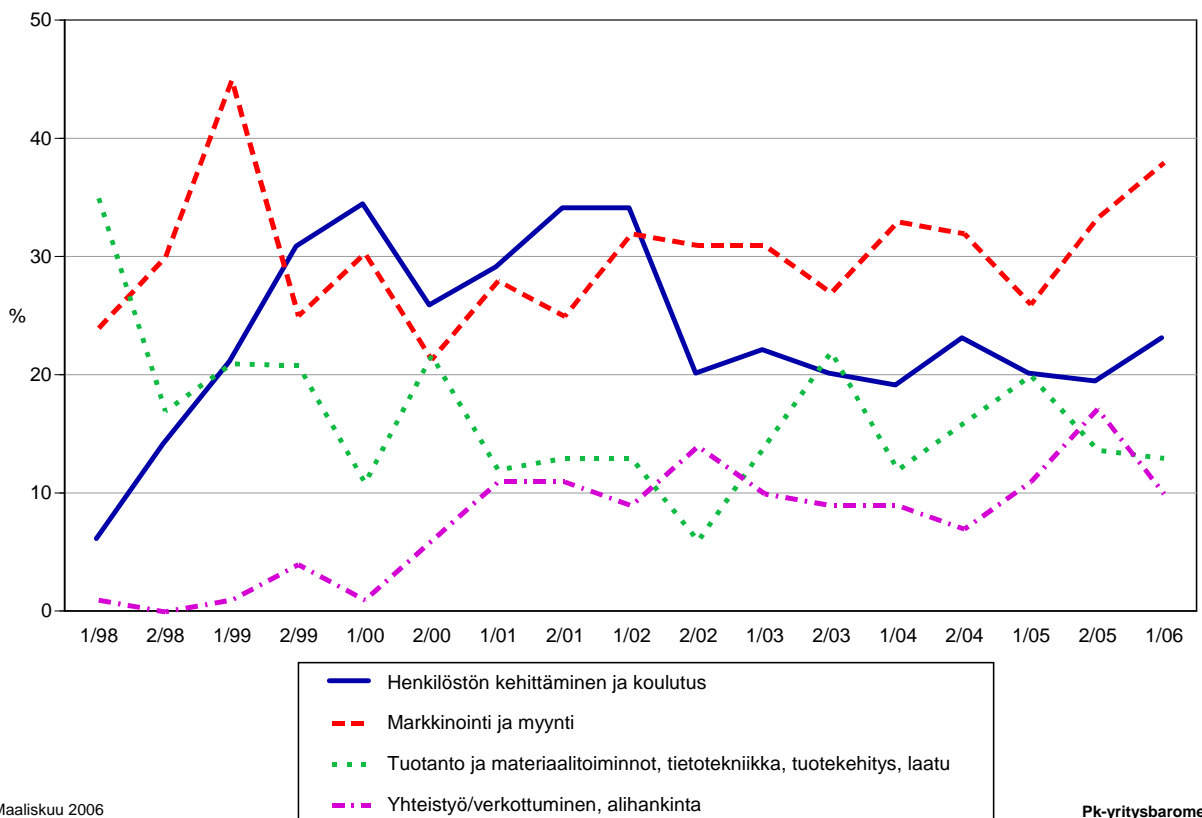
Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
Johtaminen	4	1
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	23
Markkinointi ja myynti	36	38
Vienti ja kansainvälistyminen	3	3
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	8	5
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	11	13
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	14	10
Ympäristö- ja muiden säädosvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	3	4
Muu	1	1
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	3	1

Etelä-Savon pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten kehittämistarvetta alueen pk-yrityksillä on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Alueen pk-yrityksillä on koko maan pk-yrityksiä enemmän kehittämistarvetta sekä henkilöstön kehittämisessä että markkinoinnissa ja myynnissä. Koko maan kohdalla rahoituksen, talouden ja laskentatoimen alueella koetaan nyt olevan selvästi enemmän kehittämistarvetta syksyn 2005 tutkimukseen verrattuna.

Syksyn tilanteeseen verrattuna markkinointiin ja myyntiin sekä henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen liittyvät kehittämistarpeet ovat lisääntyneet Etelä-Savossa toimivien pk-yritysten keskuudessa.

4. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISTARPEET - Etelä-Savo -

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

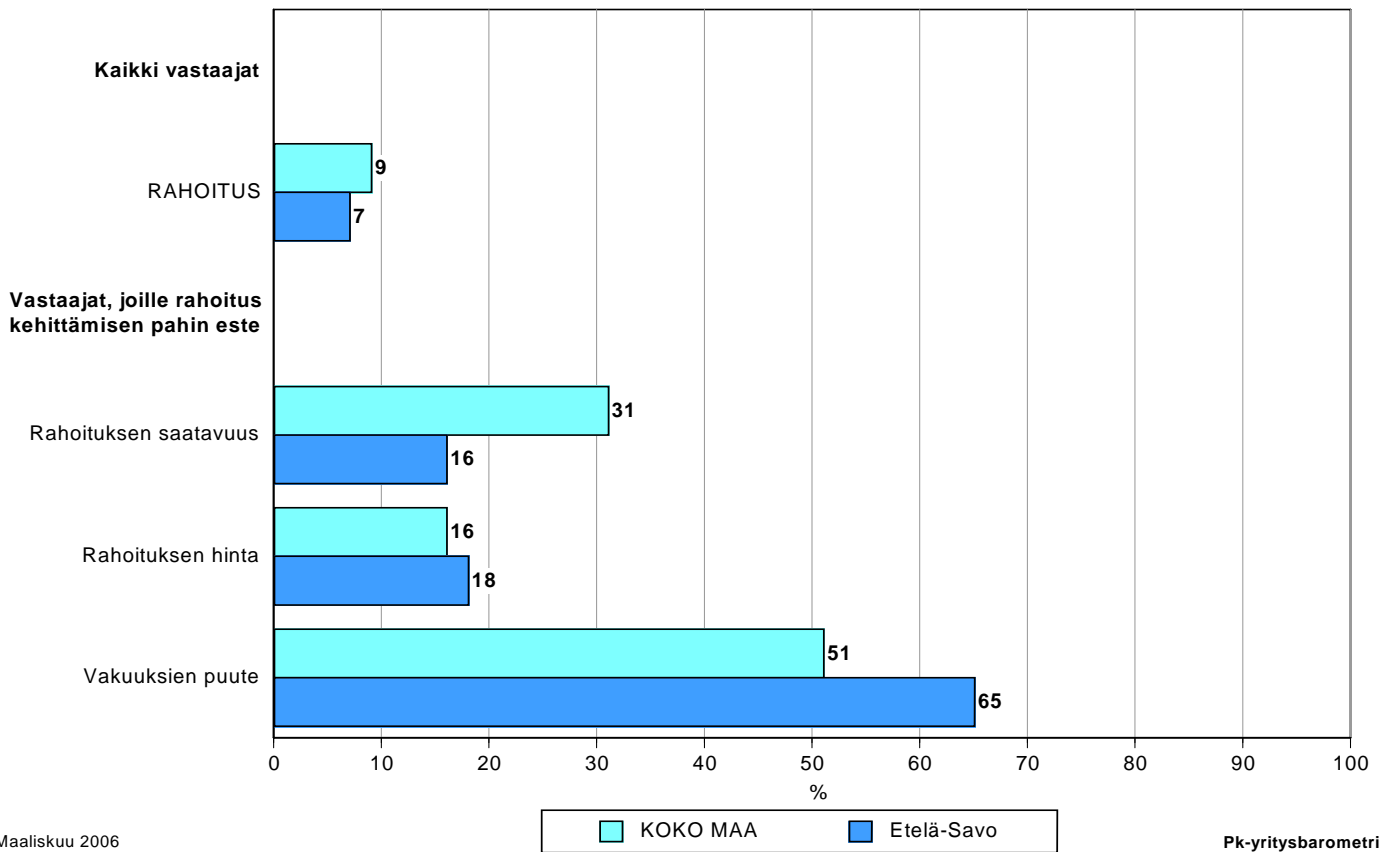
	KOKO MAA	Etelä-Savo
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	6	11
byrokratia	30	40
työlainsäädäntö	9	13
työehtosopimukset	12	10
muu sääntely	28	13
KUSTANNUSTASO	15	18
verotus	21	8
palkkataso	16	23
työn sivukulut	42	30
muut tuotantokustannukset	16	32
KILPAILUTILANNE	27	21
kireä kilpailutilanne	65	47
markkinoiden liiallinen keskittyminen	11	12
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	3	6
markkinoita vääristävät tuet	2	7
harmaa talous, konkurssit jne.	4	0
kysynnän riittämättömyys	10	22
RAHOITUS	9	7
rahoituksen saatavuus	31	16
rahoituksen hinta	16	18
vakuuksien puute	51	65
RESURSSITEKIJÄT	27	32
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	52	49
alihankkijoiden/osatoimittajien		
saatavuus	7	6
toimitilat	8	9
koneet ja laitteet	5	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	18	17
YLEINEN SUHDANNE- /MAAILMANTILANNE	12	15
MUUT TEKIJÄT	2	4
EI OSAA SANOA	3	0

Etelä-Savossa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat edelleen kilpailutilanteeseen ja resurssitekijöihin liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuus ja kilpailutilanteen osalta kilpailun kireys koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteiksi. Kustannustaso ja yritystoiminnan säätely koetaan alueella keskimäärin suuremmiksi kehittämisen esteiksi kuin koko maassa.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 7 prosentilla Etelä-Savon pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä vakuuksien puute on pahimpana esteenä kahdella kolmesta, rahoituksen hinta viidenneksellä ja rahoituksen saatavuus joka kuudennella alueen pk-yrityksistä. Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan hieman pienempi kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Koko maan niin kaikki kuin myös kasvuhakuiset⁶ pk-yritykset pitävät rahoitusta kokonaisuudessaan nyt selvästi suurempana kehittämisen esteenä verrattuna syksyn 2005 tilanteeseen. Etelä-Savossa tilanne on sama.

⁶ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

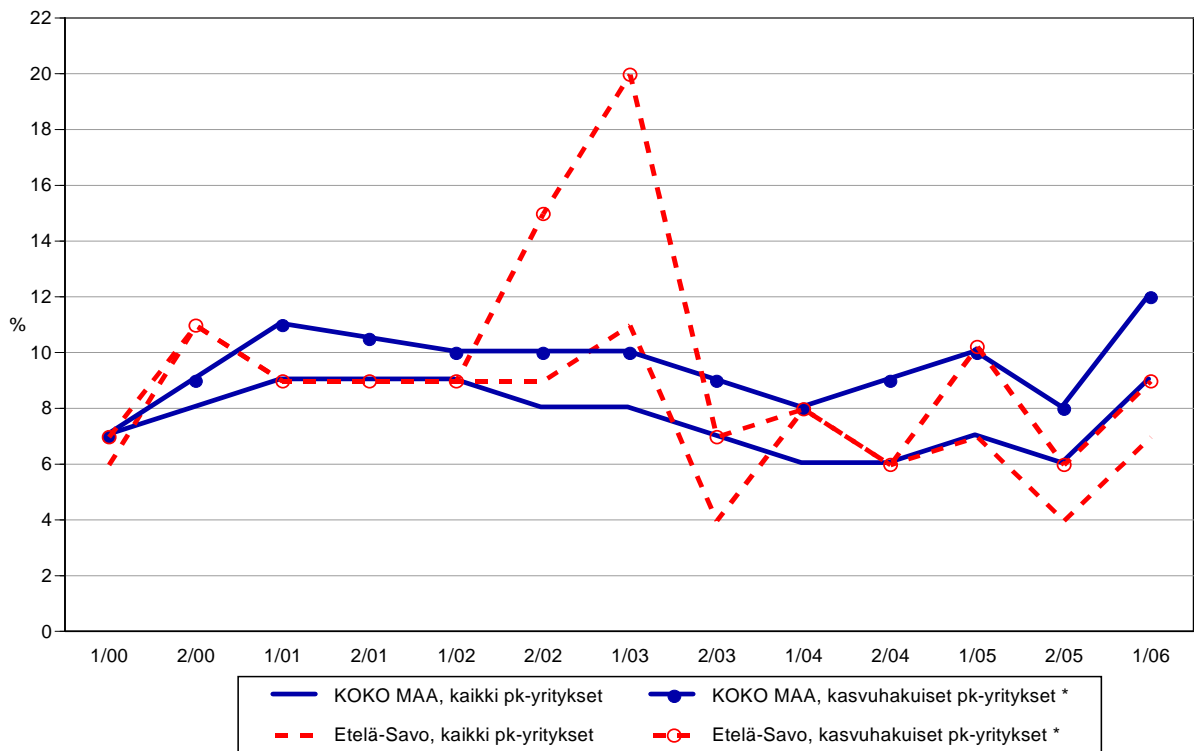
**5.1 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET
- Rahoitus -**

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

**5.2 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET
- Rahoitus kokonaisuudessaan -**

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

*) Yritys on voimakkaasti kasvuhakuinen tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien mukaan

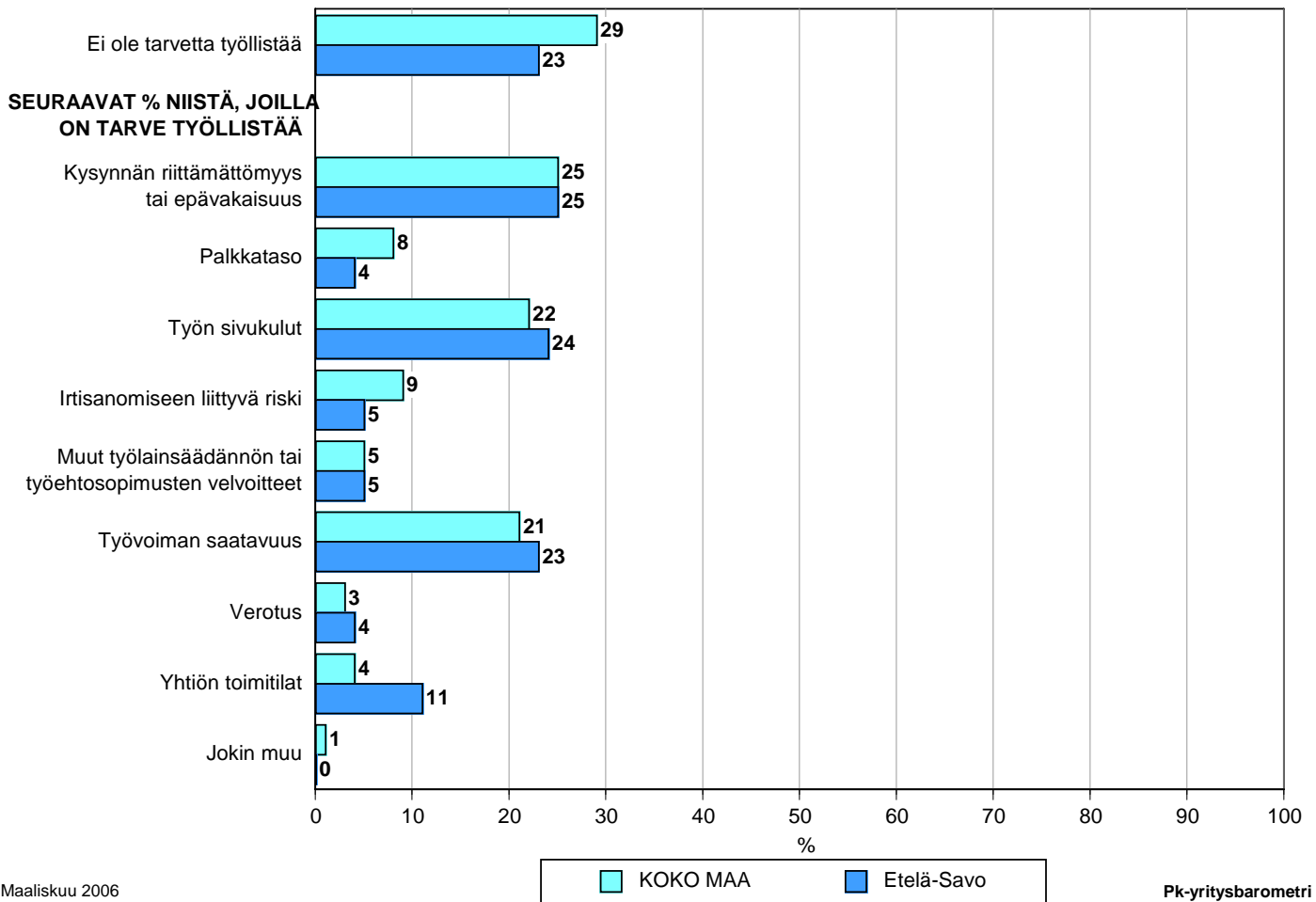
Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Etelä-Savon pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus, työn sivukulut ja työvoiman saatavuus. Alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää joka neljäs pitää kysynnän riittämättömyyttä tai epävakaisuutta työllistämisen esteenä, samoin joka neljäs työn sivukuluja ja työvoiman saatavuutta. Yhdellä neljästä Etelä-Savon ja koko maan pk-yrityksestä ei ole tarvetta työllistää.

6. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN SUURIN ESTE

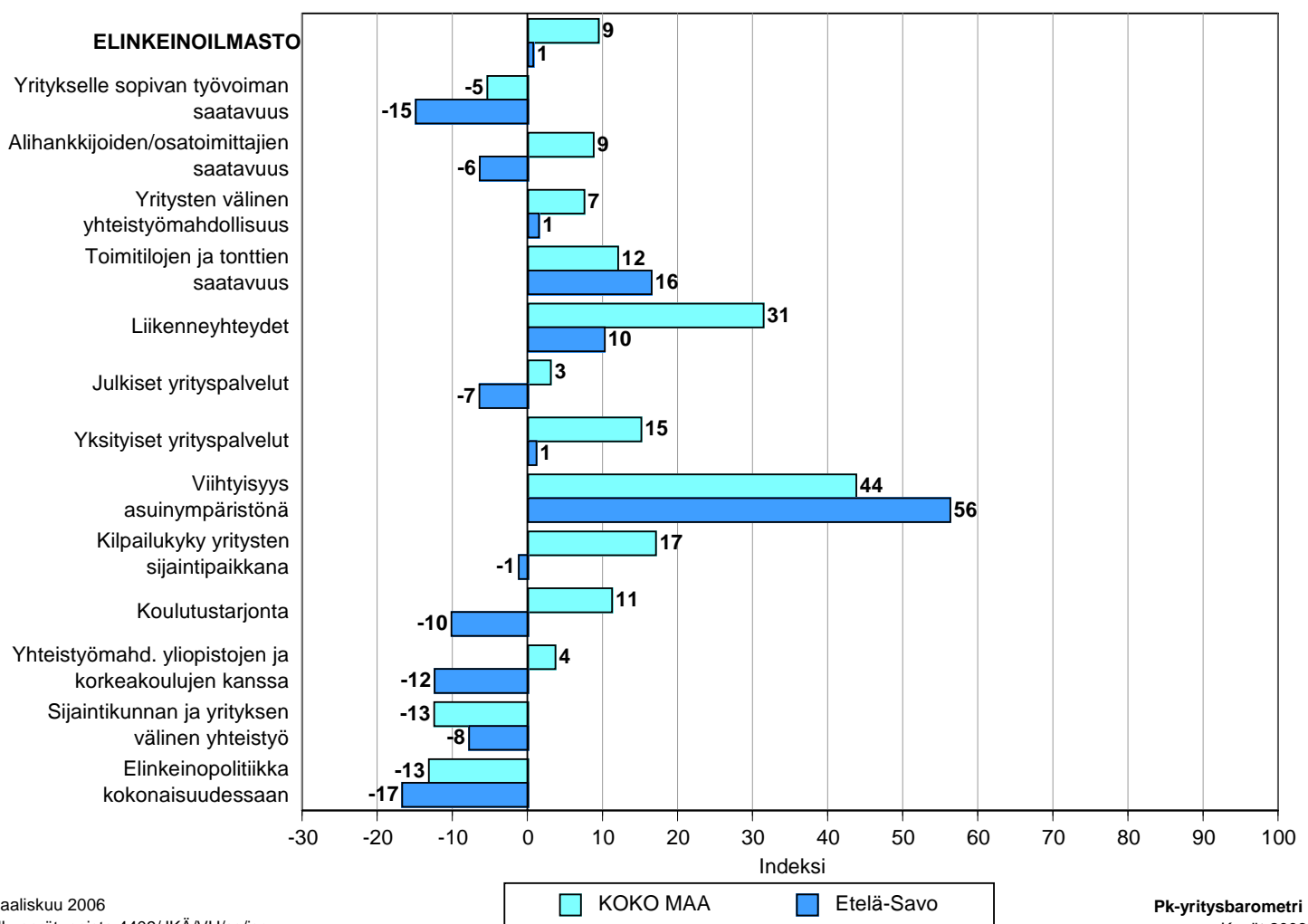
Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jsj

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

7 Elinkeinoilmasto

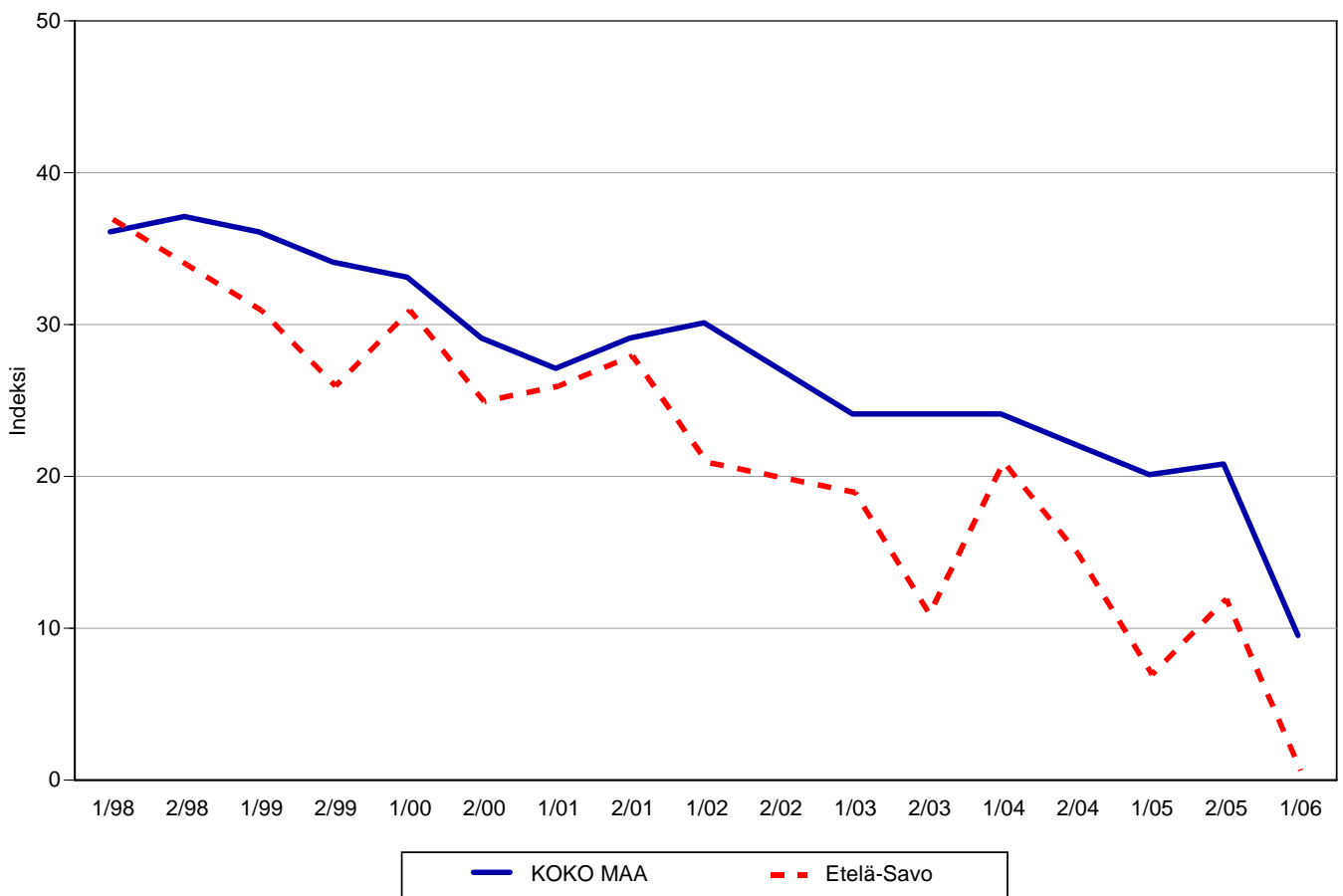
Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Etelä-Savossa edelleen tyytymättömpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä Etelä-Savossa sijaitsevat pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuin ympäristönä ja toimitilojen ja tonttien saatavuuteen. Tyytymättömiä alueella ollaan yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön, yhteistyömahdollisuuksiin yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa, koulutustarjontaan sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat toimitilojen ja tonttien saatavuuteen sekä viihtyisyyteen asuin ympäristönä. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Etelä-Savossa ja myös koko maassa selvästi laskusuunnassa. Aiemmin kysytty tekijä 'yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut' ei ollut mukana kevään 2006 tutkimuksessa.

7.1 ELINKEINOILMASTO

7.2 ELINKEINOILMASTO

- Keskiarvo sijaintikunnan elinkeinoilmastoa koskevista väittämistä -

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 6: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

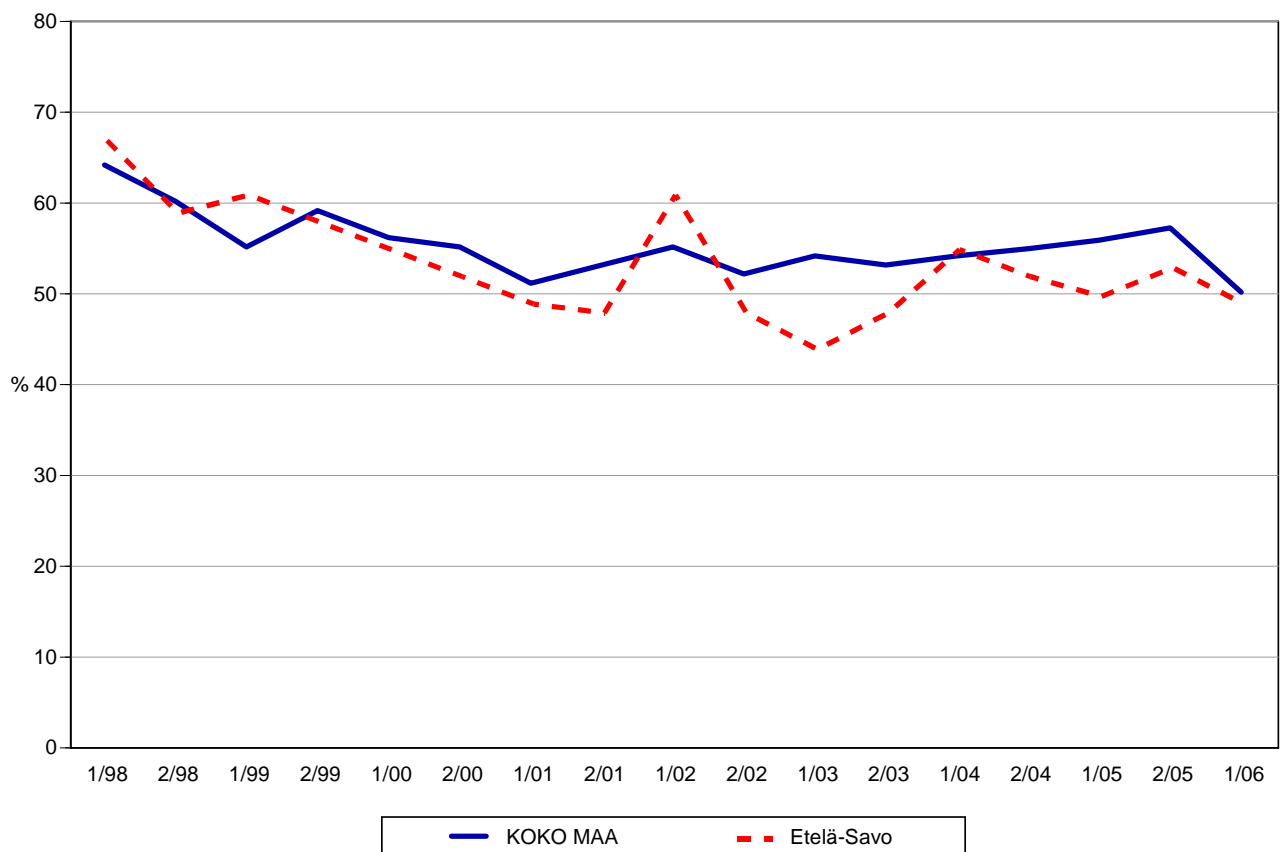
	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	11	7
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	39	42
Pyrimme säilyttämään asemamme	34	40
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	14	11
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	1

Etelä-Savossa on suhteellisesti vähemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ennakoiti 2 prosenttia koko maan ja prosentti Etelä-Savon pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä sekä myynnin ja markkinoinnin lisäämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Etelä-Savossa nyt yhteensä 49 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 50 prosenttia. Voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten osuus on kasvanut koko maassa ja hieman vähentynyt Etelä-Savon alueella. Kokonaisuutena kasvuhakuisten pk-yritysten osuudet alueella ja koko maassa ovat laskeneet syksyn 2005 tilanteeseen verrattuna.

8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS

- Voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien yritysten osuus kaikista yrityksistä -

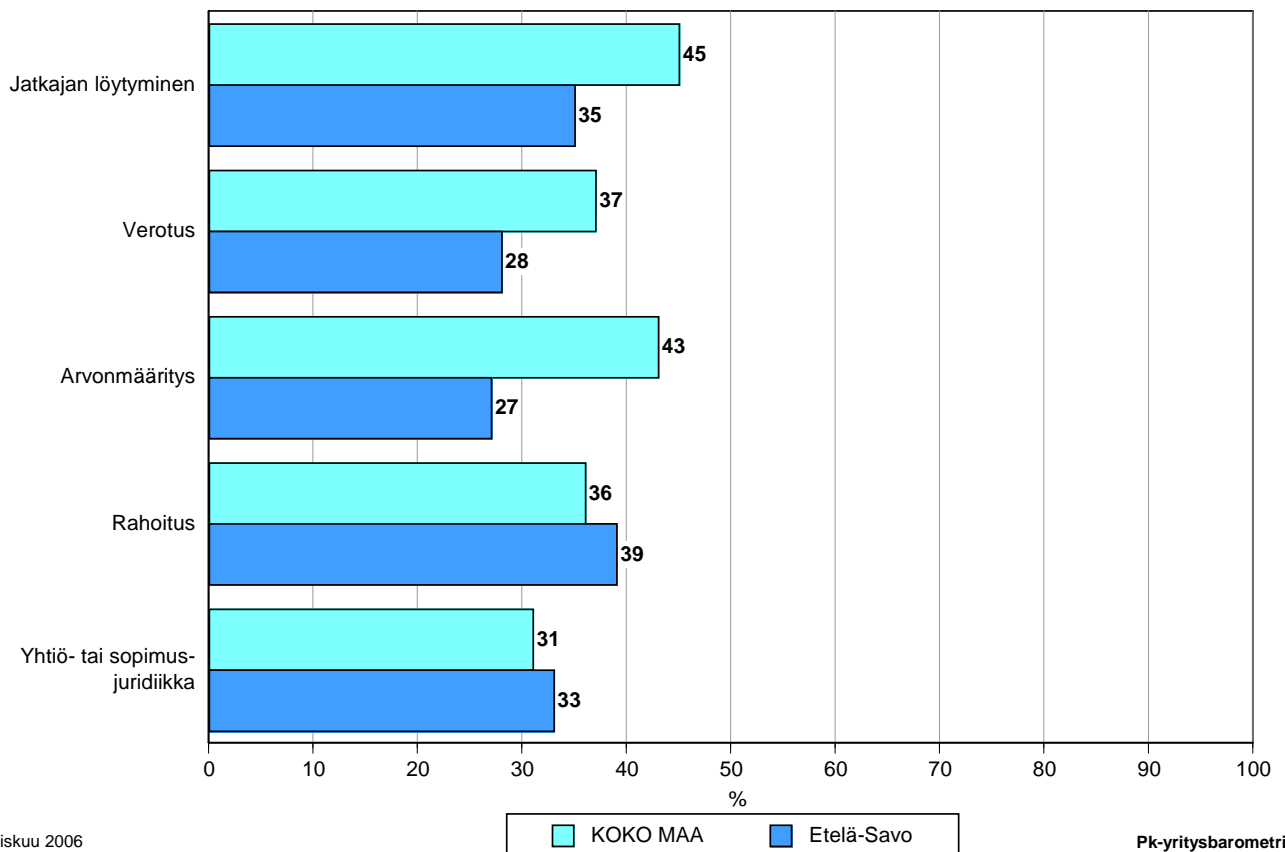
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Etelä-Savo %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	71	65
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	5
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	12	15
Ei osaa sanoa	10	15

Koko maassa ja Etelä-Savossa on sukupolven- tai omistajanvaihdos odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka viidennessä pk-yrityksessä. Suurimmat haasteet sukupolven- tai omistajanvaihdosta aikoville yrityksille ovat rahoitus ja jatkajan löytäminen.

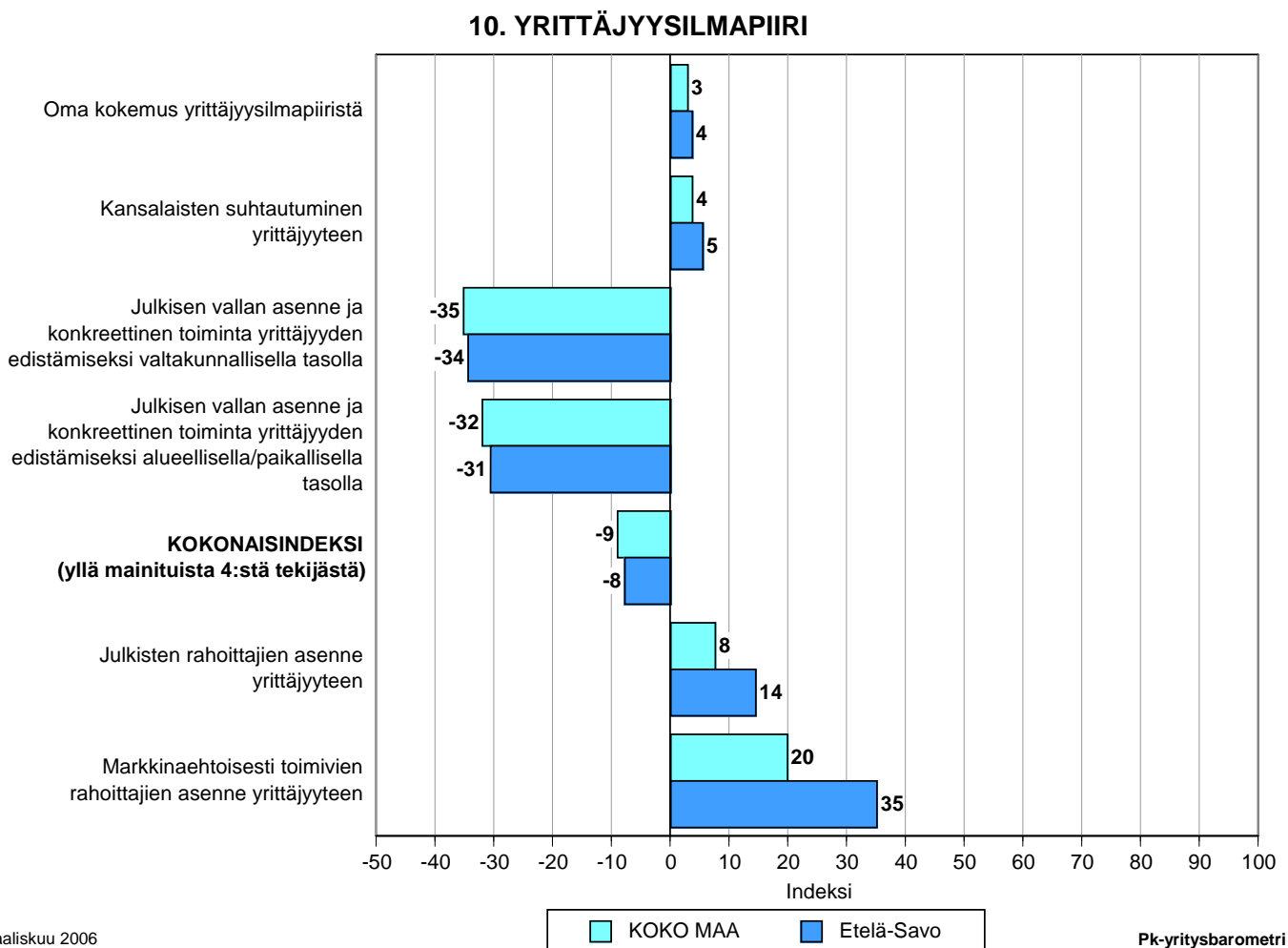
9. ODOTETTAVISSA OLEVAT ONGELMAT SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOKSEEN LIITTYVISSÄ ASIOISSA - Yritykset, joissa vaihdos odotettavissa lähimmän 5 vuoden aikana -

10 Yrittäjyysilmapiiri

Pk-yritysten käsityksiä yrittäjyysilmapiiristä selvitetään nyt aiempaa laajemmin. Kokonaisindeksi Etelä-Savon alueella on negatiivinen -8 ja verrattuna koko maan indeksiin, on Etelä-Savon indeksi hieman parempi. Indeksien osatekijöistä oma kokemus ja kansalaisten suhtautuminen arvioidaan positiiviksi tekijöiksi. Julkisen vallan asenne ja toimet arvioidaan selkeästi negatiivisiksi sekä Etelä-Savon että koko maan osalta.

Julkisen vallan rahoittajien asenne yrittäjyyteen arvioidaan Etelä-Savon alueella selvästi koko maata paremmaksi. Markkinaehtoisien rahoittajien asenne saa selvästi paremman arvioin julkiseen puoleen verrattuna. Myös markkinaehtoisten rahoittajien indeksi on koko maan arvioita selvästi korkeampi.

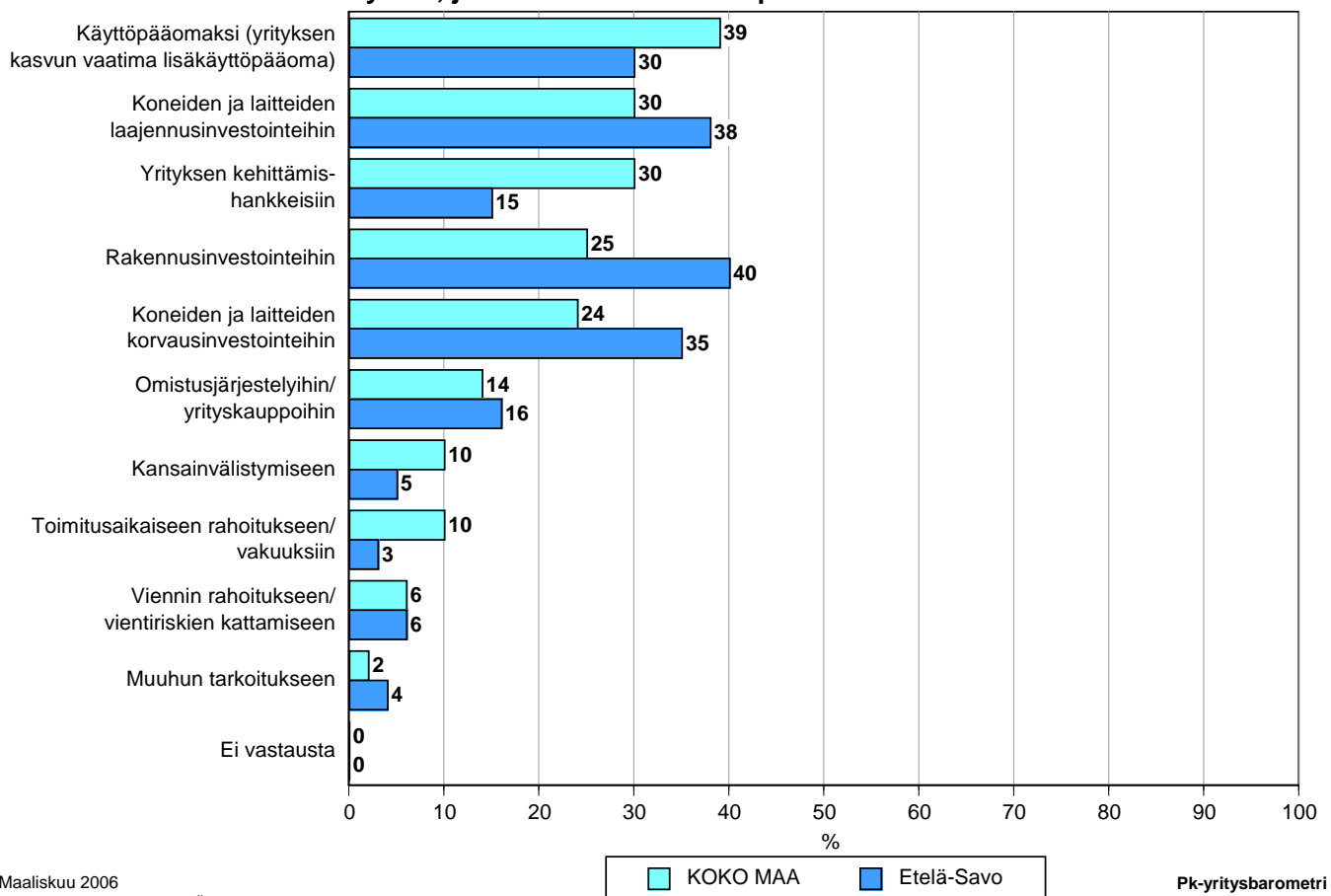
11 Pk-yritysten rahoitus

Etelä-Savossa toimivista pk-yrityksistä 37 prosenttia aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta aikoo hankkia 26 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset aikovat hankkia rahoitusta kone- ja laite- ja rakennusinvestointeihin sekä kasvun vaatimaksi käyttöpääomaksi. Etelä-Savon pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (96 %) tai Finnverasta (31 %). Pääomasijoittajilta rahoitusta aikoo hakea 8 prosenttia alueen yrityksistä.

Alueen yrityksistä 7 prosenttia on hakenut rahoitusta pääomasijoittajilta ja näistä yrityksistä yhdeksän kymmenestä myös sai tai otti rahoituksen. Viidennes yrityksistä voisi harkita ottavansa rahoitusta pääomasijoittajilta.

Niistä alueen yrityksistä, jotka eivät ole hakeneet eivätkä harkitse hakevansa rahoitusta pääomasijoittajilta, noin kaksi kolmesta sanoo syyksi sen, että yrityksen omistusta ei haluta jakaa. Kolmannes ei tunne pääomasijoitustoimintaa riittävästi.

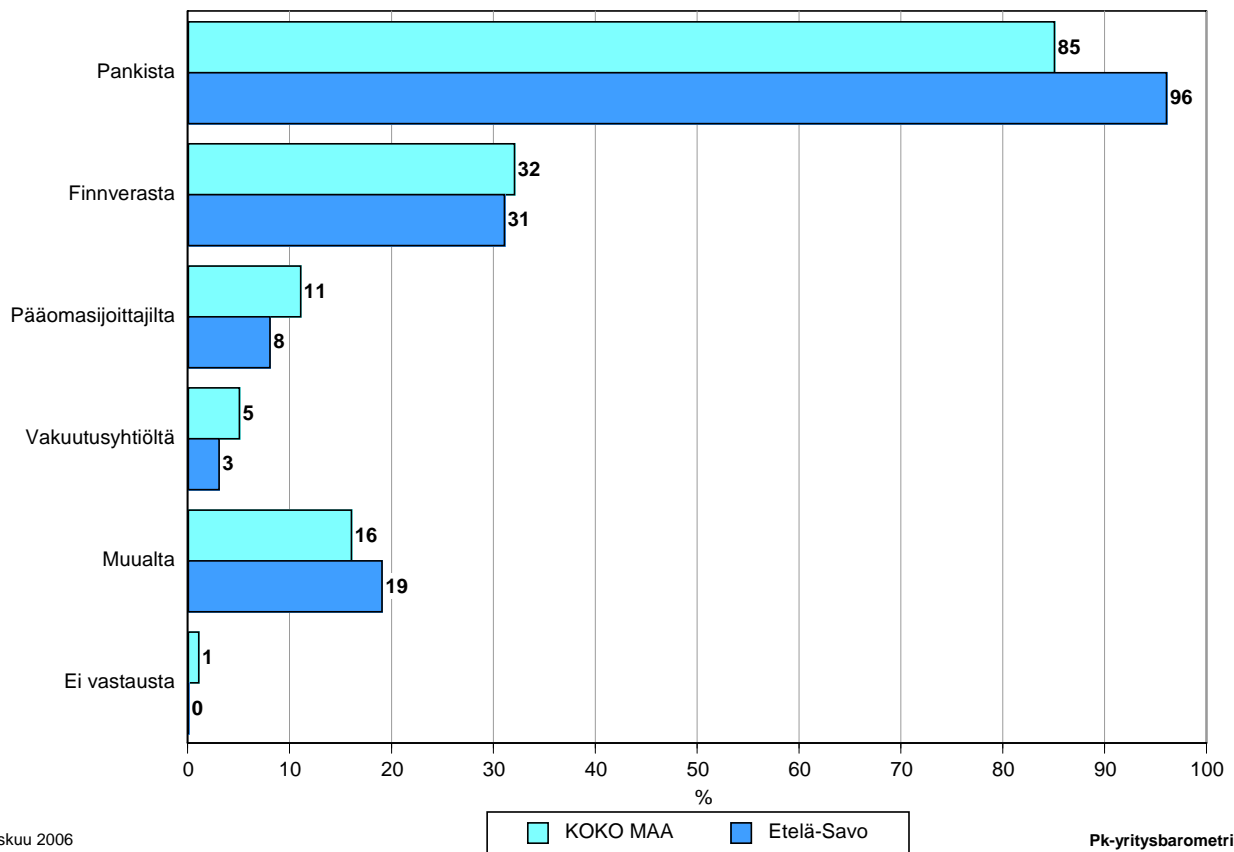
11. MIHIN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN AIKOO OTTAA ULKOPUOLISTA RAHOITUSTA - Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta -

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jsa

Pk-yrittäjäbarometri
Kevät 2006

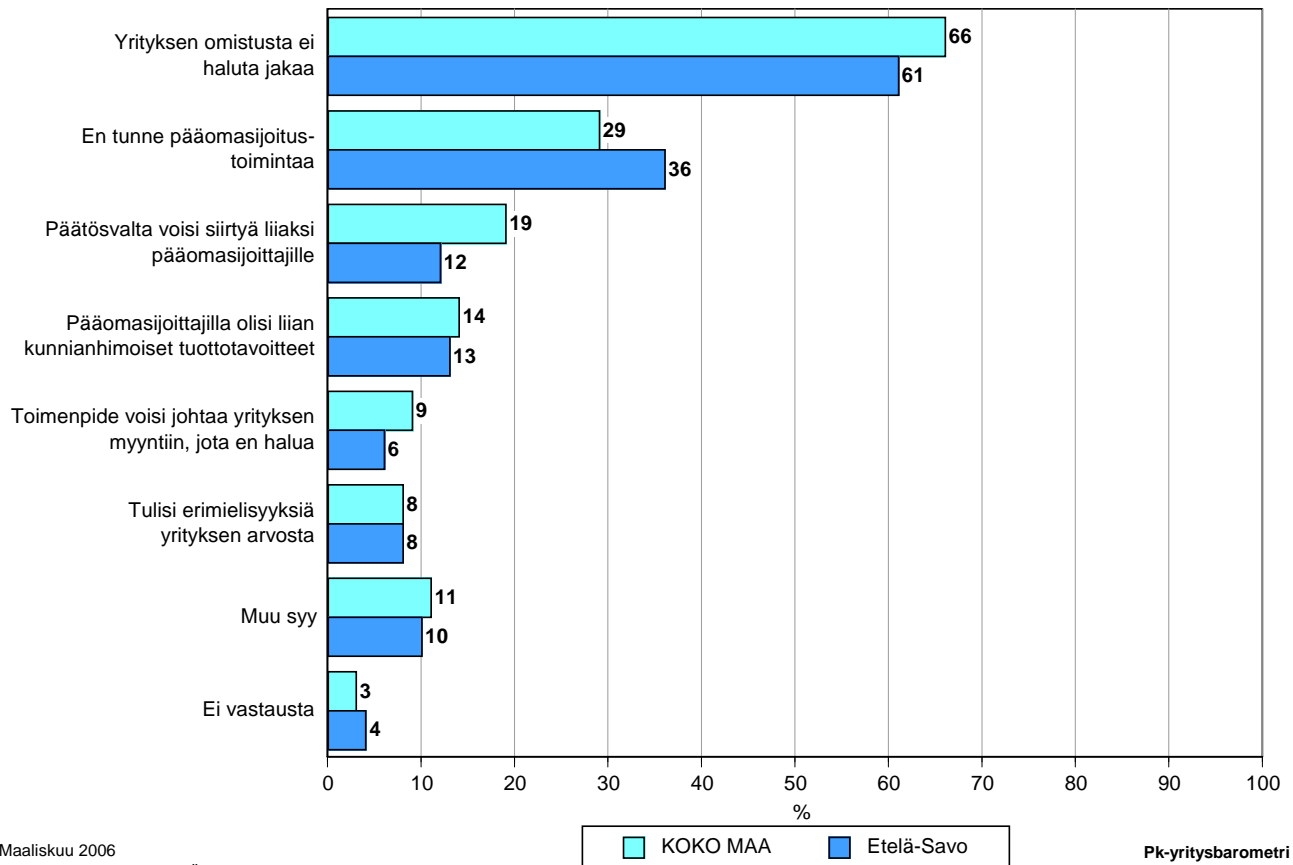
12. MISTÄ AIKOO HAKEA RAHOITUSTA - Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta -

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

14. MIKSI EI OLE HAKENUT RAHOITUSTA EIKÄ HARKITSE RAHOITUSTA PÄÄOMASIOITTAJILTA - Yritykset, jotka eivät ole hakeneet rahoitusta eivätkä harkitse rahoitusta pääomasijoittajilta -

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

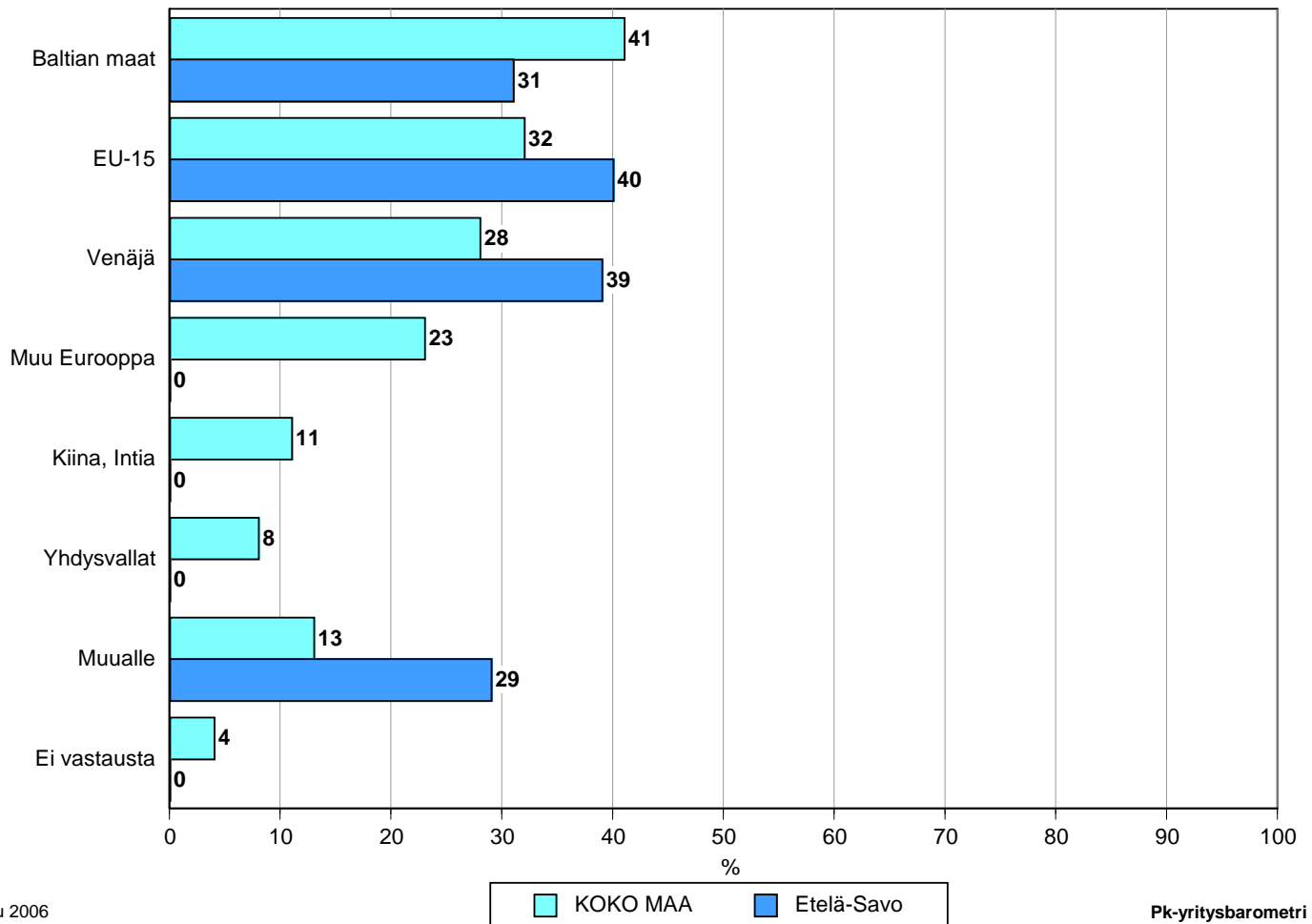
12 Pk-yritysten laajentuminen

Etelä-Savossa toimivista yrityksistä yksi kymmenestä aikoo käynnistää tuotantoa tai laajentaa toimintaansa ulkomaille. Näistä yrityksistä kaksi viidestä suuntaa EU-15-alueelle, sama määrä Venäjälle ja kolmannes Baltian maihin. Alueen yritysten toiminta suuntautuu koko maata keskimääräistä enemmän EU-15 alueelle ja Venäjälle.

Ulkomaille investoimista harkitsevista alueen yrityksistä joka toinen ilmoittaa tarvitsevana ulkopuolista rahoitusta. Rahoitusta suunnitellaan Etelä-Savon alueella haettavan valtaosin pankista (66 %), pääomasijoittajilta (34 %) sekä myös kohdemaan rahoituslaitoksilta (34 %).

13. MIHIN PÄIN LAAJENTAA TUOTANTOA TAI TOIMINTAA

- Yritykset, jotka aikovat käynnistää/laajentaa tuotantoa tai toimintaa ulkomaille -

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

13 Rekrytointi pk-yrityksissä

Kevään 2006 Pk-yritysbarometrissä kysyttiin myös työvoimamarkkinoihin liittyviä kysymyksiä, koska ensimmäisiä merkkejä työvoimapulasta on ollut havaittavissa ja samalla on alettu tarkastella työvoimamarkkinoiden ajankohtaisia kysymyksiä pulan kannalta.

Etelä-Savon alueen yrityksistä kuudella kymmenestä on ollut avoimia työpaikkoja viimeisen vuoden aikana. Etelä-Savon alueella 34 prosenttia niistä yrityksistä, joissa on ollut avoimia työpaikkoja, on saanut rekrytoitua osaavan ammattilaisen eli ei ole kohdannut rekrytointiongelmia. Koko maan kohdalla 31 % on välttynyt ongelmilta. Etelä-Savossa 9 prosenttia ja koko maassa 17 prosenttia ei ole onnistunut täyttämään yhtään avointa paikkaa

Taulukko 8: Moneenko prosenttiin avoimista palkatuista työpaikoistanne olette saaneet osaavan ammattilaisen viimeisen vuoden aikana?

	KOKO MAA	Etelä-Savo
	%	%
0 %	9	5
1-33 %	9	8
34-66 %	10	18
67-99 %	8	5
100 %	16	19
Ei ole ollut avoimia työpaikkoja	47	43

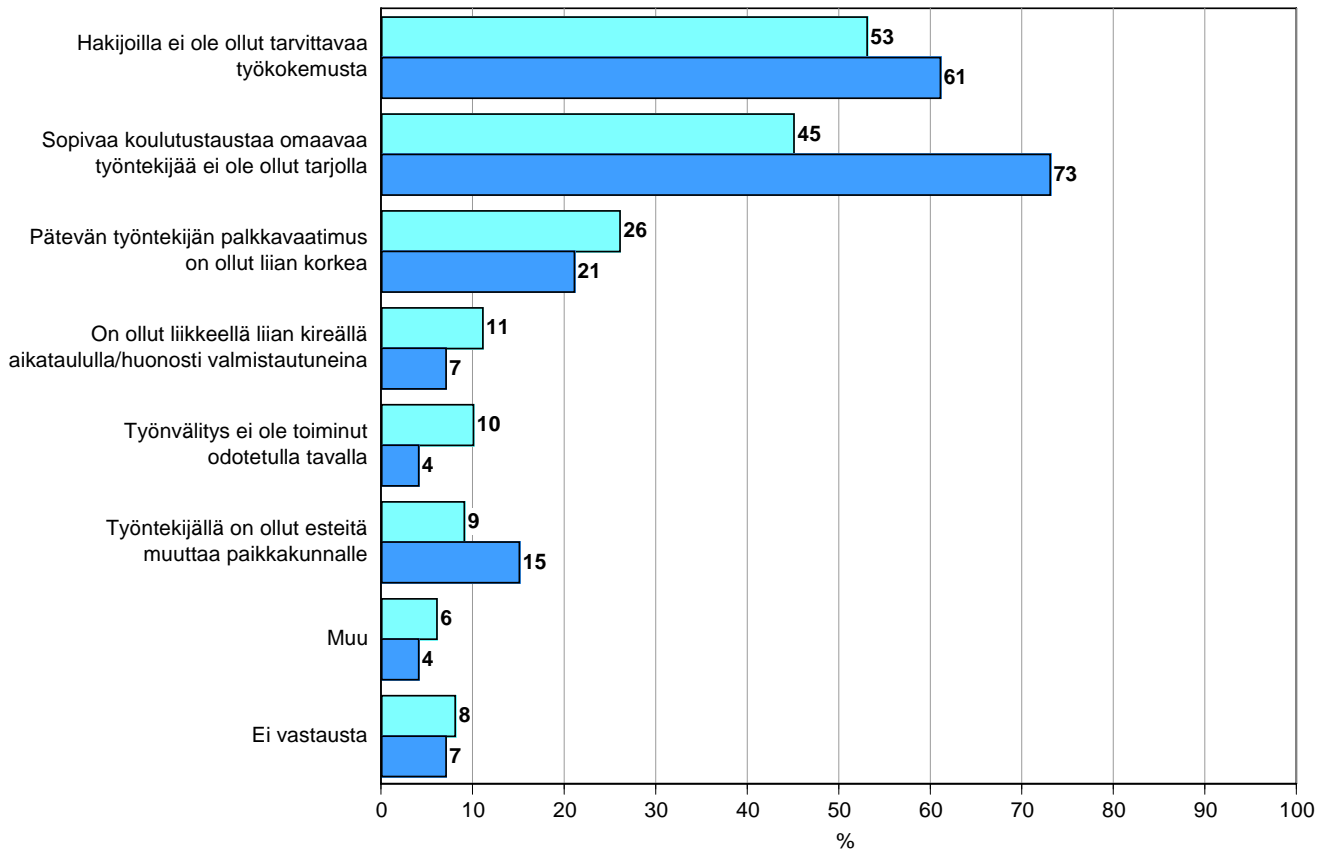
Rekrytointiongelmia Etelä-Savon alueella kohdanneilla eniten ongelmia on ollut työntekijöiden ja toimihenkilöiden löytämisessä.

Taulukko 9: Mihin henkilöstöryhmään kuuluvista on ollut pulaa?

	KOKO MAA	Etelä-Savo
	%	%
Yrityksen johto	4	0
Toimihenkilöt	21	21
Työnjohto	11	10
Työntekijät	72	77

Niin koko maan kuin Etelä-Savonkin alueella useimmin rekrytointiongelmien syyksi nimetään puutteellinen työkokemus ja koulutus.

15. MIKÄ ON OLLUT SYYNÄ REKRYTOINTIONGELMIIN - Yritykset, jotka eivät ole saaneet rekrytoitua osaavia ammattilaisia -

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

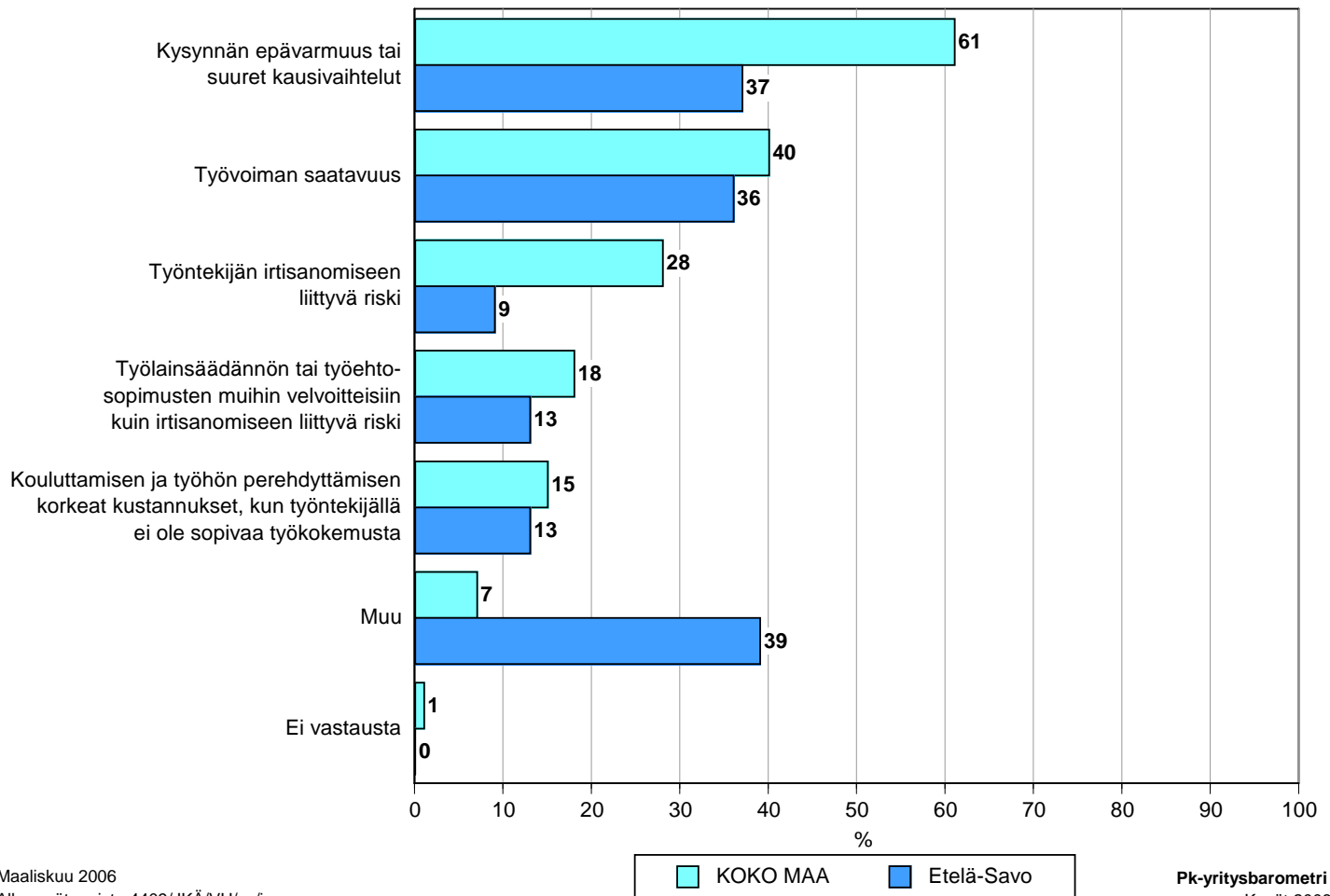
■ KOKO MAA ■ Etelä-Savo

Pk-yrittäjäbarometri
Kevät 2006

Koko maan osalta 17 prosenttia pk-yrityksistä ilmoittaa käyttäneensä vuokratyövoimaa viimeksi kuluneen vuoden aikana. Etelä-Savon alueella vastaava luku on 9 prosenttia.

Etelä-Savon alueella vuokratyövoimaa käyttäneistä yrityksistä 37 prosenttia nimeää käytön syyksi kysynnän epävarmuuden ja/tai kausivaihtelut ja 36 prosenttia vastaajasta ilmoittaa syyksi työvoiman heikon saatavuuden.

16. MIKSI OLETTE TURVAUTUNEET VUOKRATYÖVOIMAAN PALKATUN TYÖVOIMAN SIJAAN - Yritykset, jotka ovat käyttäneet vuokrattua työvoimaa -

Maaliskuu 2006
Alkuperätunniste 4409/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2006

Etelä-Savon alueen yrityksistä 5 prosenttia ilmoittaa palkkalistoillaan olleen ulkomaista työvoimaa viimeksi kuluneen vuoden aikana, kun koko maan osalta vastaava luku on 9 prosenttia. Suunnilleen sama osuus yrityksistä ilmoittaa ostaneensa ulkomaalaisia palveluita, joissa on käytetty ulkomaista työvoimaa.

Koko maan pk-yrityksistä 59 prosenttia katsoo, että ulkomaisen työvoiman vapaa liikkuvuus tulisi sallia. Etelä-Savon alueella tätä mieltä on 47 prosenttia yrityksistä. Noin kuusi kymmenestä alueen ja koko maan vastaajista kokee, että liikkuvuuden vapauttaminen helpottaisi työvoiman saatavuutta.

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde 020 460 11
www.finnvera.fi

ALUEKONTTORIT

HELSINKI (PÄÄKAUPUNKISEUTU)

Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

UUSIMAA

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

LAHTI

Laiturikatu 2, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

SEINÄJOKI

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

TAMPERE

Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

EDUSTUSTOT ULKOMAILLA

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221, faksi (09) 2292 2980
www.yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY
Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

HELSINGIN YRITTÄJÄT
Kellosilta 2 D, 2. krs. 00520 Helsinki
p. (09) 612 6230, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

KAINUUN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

KYMEN YRITTÄJÄT RY
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

LAPIN YRITTÄJÄT RY
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

LÄNSIPOHJAN YRITTÄJÄT RY
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY
Tapiolan keskustorni 8. krs, 02100 Espoo
p. (09) 455 4525, f. (09) 467 655
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY -
KUST-ÖSTERBOTTENS FÖRETAGARE RF
Hietasaarenkatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

SAVON YRITTÄJÄT RY
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

UUDENMAAN YRITTÄJÄT - NYLANDS FÖRETAGARE RY
Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
p. (09) 274 5420, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Brahenskatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Etelä-Savon Yrittäjät

Linnankatu 5
PL 204, 50101 Mikkeli
Puhelin (015) 151 684
Faksi (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Suomen Yrittäjät

Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

FINNVERA

Mikkeli
Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Finnvera Oyj
Valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi
Helsinki
Eteläesplanadi 8
PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220
Kuopio
Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240